

Otročje igre v pesemcah pomenijo vrh Levstikove mladinske pesmi, kajti v njih je ustvaril slovenskemu otroku prelep svet igre in dela, šale in pouka, sanj in resničnosti, živali in človeka. Žal, da slovenski starši in učitelji niso imeli časa in zmožnosti, da bi otrokom pravilno razlagali in prednašali te igre, ki že z naslovom in z vsem svojim načinom in vsebino hočejo, da spremljajo otroka pri igri, ne pa, da se jih otroci brez razumevanja uče na pamet. V prihodnjih letnikih (1881.—86.) je napisal Levstik za »Vrtec« še nekaj pristnih otroških pesmi, n. pr. Božič odpisuje Najdihojci, Živopisec in Marija, ki je izšla v dveh različnih izdelavah, Naša vas (1881), Mačka miš in miška, Rimska cesta (otročja igra) (1882), prevod Bürgerjevega Ujetega vrabca (1883), Kakó je v Korotánu (1886). Predelaval je še tudi zdaj pesmi in sestavke drugih pesnikov, 1883, I. pa tudi 1885. I. pesmi, ki so podpisane z imenom: Fr. Krek, s črkami: V. Š., J. St., in druge, vendar vedno manj, zadrževan pač najbolj od težke bolezni, katere je uničevala ne samo njegovo telo, temveč tudi njegovega duha. Pesem: Kakó je v Korotáni, ki obnavlja staro dolensko reklo o čudnem svetu, ki se imenuje Korotan, je zadnje Levstikovo delo pri »Vrtec«, katerega je nesebično podpiral več kot deset let.

Marsikatero Levstikovo delo, kateremu je posvečal več skrbi in dela, kakor pa Krpanu in Otročjim igram, ki so se mu rodile iz nesebične ljubezni do naroda in mladine, je danes pozabljeno. Teh dvoje pa bo živelo, dokler bo poganjal zarod slovenske madine in izpodraščal v dobre ljudi in vnete Slovence.

P O U K I N Z A B A V A

Boj kobilicam. Dolgo so že iskali kosiča kobilic, tiste grozne kraje, kjer se zaplodijo in razmnožijo milijarde živalc, ki so pravcata šiba božja. Dve taki legli so zdaj odkrili: eno je porečje vletoka Niger, zlasti dežela Senegal v Zap. Afriki, drugo pa Čadsko jezero v osrčju Afrike. Zlo bodo skušali zatreti v korenini.

Koristna sleparija. L. 1865 je neki slepar ponaredil angleški cekin za 300 Din. Ko ga je lastnik nedavno prinesel zlatarju, mu je ta povedal: »Saj to sploh ni zlato!« Lastnik se je prestrašil, a debelo pogledal, ko je zlato nadaljeval: »Vreden je dvakrat toliko kot cekin iz zlata; je namreč iz platine in pozlačen, platina je pa dvakrat tako draga ko zlato. L. 1865 je bila platina vredna komaj tretjino toliko kot zlato in se je ponarejanje izplačalo.

Divje brzine. Železnice morajo v prometu tekmoovati z avtobusi in letali. Zato celo najurnejše proge postavljajo na tir vse urnejše vlake. Sloveči »Leteči Škots«, železnica med Londonom in Edinburgom, je doslej 631 km dolgo pot prevozil v 8 urah 15 min., torej vkljub čakanju na postajah na uro predirkal 64 km (Ljubljana-Ribnica); odslej bo za isto pot porabil samo 7 ur 50 min., skoraj pol ure manj.

Junak, kdor kljubuje viharjem! Med Buri v Južni Afriki je nedavno razsajal

vihar s točo. Trije fantiči so bili na polju. Toča je bila debela kot kurja jajca in je treskala na zemljo kakor kamenje. Seveda lahko eno samo tako zrno ali boljše ledena kepa ubije človeka ali žival. Najstarejši med dečki je imel deset let. Zavešča ni bilo daleč naokoli nikjer. Kaj storiti? Desetletnik je bil iznacišva, pogumen in požrtvovalen. Tovaršema veli, naj se uležeta eden na drugega, sam pa se zlekne vrh obeh in tako čakajo, da se uima spreleti. Ljudje so prišli dečke iskat boječ se, da jih je najbrž ubilo, a oba mlajša sta bila nepoškodovana, njun pogumni rešitelj je bil pa tako obtolčen, da so ga morali peljati v bolnišnico.

Bujno stvarstvo. Strmimo nad božjo iznajdljivostjo, ki zna ustvariti milijarde človeških obrazov tako, da si niti dva nista enaka. A nič manj čudna je resnica, da si tudi med bilijoni snežink niti dve nista sporela enaki! Neki prijatelj narave v Ameriki, piše se Bentley, je več let zaporedoma fotografiral najlepše snežinke in slike povečaval, pa prišel do spoznanja, da je lepota in oblika snežink odvisna od višine oblakov, iz katerih je priletela, a tudi dognal, da si niti dve nista popolnoma enaki. Kajne, kako zelo prav so imeli trije mladeniči v ognjeni peči, ki so prepevali: »Slavita Gospoda led in sneg: slavita in povečujta ga na veke!«

Svetovna žetev pšenice. Gotovo bo zanimalo tudi našo mladino, koliko pšenice se na vsem svetu pridelala, koliko porabi in koliko je preostaja.

Iz naslednje razpredelnice je natančno razvidno, koliko se je je v dobrih letinah v vsaki posamezni državi pridelalo ozir. porabilo.

	Pridelek	Poraba
Zdr. drž. Amer.	240	190
Rusija	190	200
Kanada	120	30
Indija	90	80
Francija	80	90
Avstralija	50	15
Argentiniya	60	25
Turčija	50	15
Italija	50	80
Španija	40	40
Velika Britanija	15	75
Nemčija	50	45
Rumunija	25	20
Jugoslavija	15	15
Poljska	15	14
Madžarska	20	12
Bolgarska	15	7
Češkoslovaška	10	15
Belgija	4	15
Grčija	3	6
Švedska	3	5
Avstrija	3	10
Švica	15	5
	<hr/> 10875	<hr/> 905
Pridelalo	10875	
Porabilo	905	
Preostaja	<hr/> 1825	<hr/> milij. centov.

V pretežni večini je preostaja v ameriških državah, katero pa navadno zmečejo v morje. Koliko milijonov stotov so je še lani zmetali v morje, kljub silni lakoti in povodnji, ki je takrat razsajala po Kitajskem!

Vsled različnega podnebja se vrši tudi žetev skoro v vsaki državi v drugem času, in sicer:

januarja: Argentiniya;
februarja: Indija;
marca: Egipt;
aprila: Mehika;
maja: Kitajska, Maroko;
junija: Italija, Kalifornija, Španija;
julija: Jugoslavija, Francija, Madžarska, Juž. Rusija, U. S. A., Zap. Kanada;
avgusta: Jugoslavija, Vzh. Kanada, Anglija, Belgija, Nemčija, Češkoslovaška;
septembra: Škotska, Skandinavija, Sred. Rusija, Sev. Kanada;
oktobra: Sev. Rusija;
novembra: Juž. Afrika;
decembra: Avstralija, Nova Zelandija.

Železnica čez morje. Vozila čez morje železnica ne bo, ampak prepeljali jo bodo iz Anglije v Ameriko. Slavni »Kraljevi Škot«, ki vozi med Londonom in Glasgowom in je tekmeč »Letečega Škota«, bo za svetovno razstavo l. 1933 prepeljan v Čikago, čeprav tehta 500 ton.

Brž plačaj »Vrtec«, če ga še nisi!

Rešitve iz 9. številke.

Orač.

Sveta si zemlja in blagor mu, komur plodiš.

Dopolnilna uganka.

Ko-si-lo, kri-la-tec, po-ko-ra, de-la-vec, za-lo-ga, sla-mi-ca: sila kpla loml.

Majska.

Cena. oves, oreh, smrt, obok očim, Ivan, amen, Adam, klej, moka, jata, kava, roka, pušt, Srbi, šola, reka, para: Cvetoči maj, kako si lep!

Zahvaljujem se

vsem prijateljem, pisateljem in pisateljicam, ki so hranili »Vrtec« s tečno hrano v pesmicah in povestih, vsem, ki so »Vrtec« širili med mlade ljudi, vsem, ki so »Vrtec« naročili in plačali, ter jih

prosim,

da mu ostanejo zvesti v prihodnjem letu, ga širijo in priporočajo. Urednik in upravnik se pa bosta potrudila, da bo lep, pisan, vesel, vedno pa poučljivo.